Пише: Ђорђе Вукадиновић
четвртак, 12 децембар 2019 06:01

Ово је сет закона који је дошао на дневни ред у складу са договором, односно закључцима из овог процеса преговора, дијалога између власти и опозиције, а уз „покровитељство“, односно посредовање представника Европског парламента.

Дакле, није ово баш тако рутинска ствар као што звучи и као што се представља овде од стане колега из владајуће коалиције. Хоћу да кажем, ово су, без обзира што се представља као „текућа и рутинска ствар“, у суштини изнуђене мере које су имале за циљ, односно које су резултат тог посредовања (полууспешног, неуспешног – како год га квалификовали) Европског парламента и међународних институција у ономе што постоји као проблем у Србији, односно у политичком животу државе Србије. А то је нешто пред чиме се овде, у овој расправи, затварају очи.

Дакле, није ово баш тако рутинска ствар као што звучи и као што се представља овде од

стане колега из владајуће коалиције

Што се тиче самих ових конкретних мера и предлога, ја мислим да они нису лоши, али они углавном иду на нијансе и прецизирања неких ствари и у том смислу јесу корак у позитивном правцу. Оно, међутим, што дефинитивно нису, то нису мере које ће било кога ко има дилему навести да на изборе изађе. Наравно, неког ко је већ решио да изборе бојкотује нећете од тога одговорити шта год предложили. Али ни за некога ко озбиљно и најдобронамерније размишља о изласку на изборе, али сумња у изборни процес и његову регуларност – ни за њега овде нема довољно елемената који ће и таквог убедити, или на неки начин натерати да промени своју одлуку.

Нећу овде улазити у техничке детаље, али држим пред собом примедбе, рецимо, Транспарентности Србије једног од посредника у дијалогу. Са наше стране је учествовала једна група невладиних организација, рекао бих, уз неке изузетке, углавном компетентних и углавном (наглашавам, углавном) добронамерних.

Једна од њих је свакако и „Транспаретнтност Србија“, која је оценила да ови законски предлози не одговарају, односно да углавном не испуњавају ни њихове захтеве и оно што су они сматрали целисходним решењима и која су предлагали већ неколико година уназад. Дакле, и када је реч о спречавању сукоба интереса, и када је реч о Агенцији за борбу против корупције, и када је реч о јавним предузећима и могућностима њихове злоупотребе.

Оно што је можда једино позитивно у свему овоме, јесте што је овим предлозима Влада индиректно признала да ипак није све „сјајно и беспрекорно у изборном процесу“. Да има примедби које су стављали међународни посматрали и на претходне изборне циклусе, и да је чак сама наша власт констатовала неке од тих ствари и сада им делимично излази у сусрет.

Дакле, није довољно само рећи „ово су закони које су увојили претходници, тј. претходне власти“. Много је важно и како се ти закони примењују. А, сем тога, има нешто и до атмосфере и до политичке климе.

Ја сам већ овде говорио, али је то игнорисано, или се барем није довољно схватила

важност тога, да је тадашњи шеф опозиције (Александар Вучић) 2011. године, овде, значи, на јавном сервису (наравно и на свим конференцијама за медије), уживо најављивао протест, односно митинг тада опозиционе Српске напредне странке. И гостовао је сам. Дакле, не са нека два-три саговорника који ће га непрестано поклапати и гостовао у једној од најгледанијих политичких емисија. А после тога, на са дан митинга, уживо се у дневнику РТС јавио са протеста Српске напредне странке 5. фебруара 2011. године. Хоћу да кажем, већ на основу овога се види колико је другачија била клима, иако далеко од тога да је све било идеално.

Дакле, ови закони, односно ове предложене измене, јесу корак у добром правцу. Али мислим да је тај корак недовољан. Не зато што неће натерати онога који иначе не жели на изборе (то је његова политичка процена, његов хазард или његова рачуница – коју ја, узгред буди речено, не делим), али ја мислим да је неопходно грађанима понудити нешто крупније.

Ако на томе остане – као што се плашим да хоће – онда мислим да нећемо имати оно што би требало да буде заједнички циљ, а то је, ипак, више-мање задовољавајући изборни процес на који нико објективан неће моћи ставити озбиљне примедбе

Сада говорим о грађанима, а не о политичким актерима. Политичке актере можете овако или онако – да сад не улазимо у начине на које све можете да их наведете да изађу на изборе. Говоримо о грађанима. Ово у најбољем случају схватам као полазну основу и као први корак. Али, ако на томе остане – као што се плашим да хоће – онда мислим да нећемо имати оно што би требало да буде заједнички циљ, а то је, ипак, више-мање задовољавајући изборни процес на који нико објективан неће моћи ставити озбиљне примедбе.

То је оно што би требало да нам треба заједнички циљ.

Не морамо се тачно слагати око те црвене линије и око границе када је тај циљ остварен. Али просто морамо бити свесни и том циљу тежити. Дакле, немојмо представљати ствари као да су нормалне, текуће и рутинске, па сад, тобоже, само усавршавамо изборно законодавство. Не није тако, ово је полуизнуђена мера као последица чињенице да су нам у парламенту, у Скупштини Србије председавали међународни посредници. Уместо да разговарамо и договарамо се сами, овако, или у

некој мањој сали.

Немојмо представљати ствари као да су нормалне, текуће и рутинске, па сад, тобоже, само усавршавамо изборно законодавство

Оно што је, по мени, мало чудно и лоше: претходни серијал састанака на Факултету политичких наука организовали су представници НВО сектора – и сви су се одазвали! А када се састанак организује у дому Народне скупштине онда се не одазову сви, него се са представницима међународне заједнице састају по хотелским лобијима. Али то је њихов проблем и њихова процена. Оно што мене као народног посланика овде занима јесте да у што већој могућој мери отклонимо сумње у изборни процес. А та сумња постоји.

Дакле, немојмо се залуђивати и немојмо се самообмањивати. Постоји сумња и неповерење, наравно, мање код представника власти, али чак и њихови симпазитери нису у потпуности сигурни да је све регуларно. А о симпатизерима опозиције да и не говоримо. Њима треба отклонити сумњу, њима треба понудити нешто веће, звучније, нешто што ће их – можда – убедити.

Хвала

(НСПМ)